

ARHIVA +

Prošle godine u osnovnim školama 5.363 romske djece

Silvana Perica

uto, 25/11/2025 - 10:58

Matija Posavec, međimurski župan

Foto: HINA/ Siniša Kalajdžija

'Pa gdje su ti djeca? Ti si njih dala!' - rekle su Romkinje današnjoj ravnateljici Centra za pružanje usluga u zajednici Međimurja Andrei Krznar prije nekoliko godina, kad im je objasnila da su njezina djeca u vrtiću kako bi ona mogla raditi. Romkinje nemaju izbora, od rane mladosti rađaju djecu, ostaju s njima i misle da je ružno dati ih u vrtić, iako djeci sigurno nije lako u često lošim uvjetima života. Možda je tu ključ romske budućnosti, u emancipaciji žena i kontroli rađanja, te, naravno, u broju romske djece koja će se školovati i dobiti posao nakon završene škole.

Broj romske djece koja završavaju osnovnu školu povećava se, ima ih i u srednjim školama i na fakultetima, više ih se zapošljava. Raste broj djece koja polaze osnovnu školu, od oko 5.047 u školskoj godini 2020/2021. do 5.363 prošle godine. Oko 3 posto djece napusti osnovnu školu prije kraja, uglavnom u šestom, sedmom i osmom razredu, pa je tako u školskoj godini 2023/2024. školovanje napustilo 160 djece.

Samo 15 posto djece koja završe osnovnu školu upiše srednju školu, njih 780 u toj školskoj godini. U srednjoj školi je i razmjerno velik broj djece koja napušta školu, oko 12 posto ili njih 110, i to najčešće već u 1. razredu, podaci su Ministarstva znanosti,

obrazovanja i mladih. U Ministarstvu ocjenjuju kako produženi boravak djece u školi, te različite aktivnosti utječu na znatan napredak djece na području učenja jezika, socijalizacije i stjecanja higijenskih navika.

Prošle godine od upisanih 5.363 učenika romske nacionalnosti njih je 679 dobilo pomoć u učenju hrvatskog jezika na početku školske godine. Predškolu je pohađalo 628 romske djece, a još 513 predškolske programe u dječjem vrtiću. U ministarstvu ističu kako sufinanciraju roditeljski udio u cijeni predškolskog programa za romsku djecu, kao i prehranu djece u predškoli, te ocjenjuju kako je trend pohađanja pripreme za školu romske djece pozitivan, razina uključenosti romske djece visoka.

- Program predškole pokazao se prijeko potreban za romsku populaciju, daje dobre rezultate i upućuje na obvezu organiziranja predškolskih odgojnih skupina za svu romsku djecu. Za djecu pripadnike romske nacionalne manjine osiguravamo uključivanje u programe integriranog predškolskog odgoja kako bi se premostio jaz do socio-ekonomske situacije u kojoj djeca pripadnici romske nacionalne manjine žive i povećale mogućnosti za njihovu uspješnu integraciju tijekom obveznog osnovnog obrazovanja - ističu u Ministarstvu, gdje procjenjuju da je iznimno malen broj romske djece koja ne pohađaju bilo predškolu bilo predškolske programe u dječjim vrtićima. U prvim razredima ima oko 800 romske djece, a u predškolskim programima 1100 djece.

Međimurje ima najviše Roma u Hrvatskoj, više od trećine ukupnog broja Roma, a međimurski župan Matija Posavec nedavno je, pri posjetu ministra unutarnjih poslova Davora Božinovića, izjavio kako u Međimurju radi 3200 stranih radnika te kako 'ne može netko dobivati socijalnu pomoć i odbiti raditi'. Rade li Romi u Međimurju? Na naš upit, Posavec je objasnio kako Romi u Međimurju ipak - rade.

- Romi su u Međimurju zaposleni kako u javnom, tako i u privatnom sektoru. Iako se za potrebe izvješćivanja uzimaju podaci iz evidencije nezaposlenih, prema kojima je u toj evidenciji upisano 606 pripadnika romske nacionalne manjine, potrebno je imati na umu da je upis u evidenciju nezaposlenih uvjet za ostvarivanje prava na zajamčenu minimalnu naknadu. Posebna evidencija o Romima zaposlenima na otvorenom tržištu rada ne postoji, već se podaci prikupljaju izravno od poslodavaca. Romi su zaposleni u zdravstvenim i obrazovnim ustanovama, imamo Romkinje odgojiteljice zaposlene u vrtićima, muškarci su zaposleni u metaloprerađivačkim tvrtkama i komunalnim poduzećima, rade u organizacijama civilnog društva, u trgovinama. Značajan je i broj Roma koji su zaposleni u drugim državama, poput Slovenije, Austrije i Njemačke - objasnio je župan.

Međimurska županija ne daje posebne stipendije romskim đacima i studentima, kako to čini Grad Zagreb. Umjesto potpore onima koji se samo uz pomoć mogu školovati, ova županija dodjeljuje svim učenicima srednjih škola 80 eura, a studentima, koji se prijave, jednokratno 100 eura. Ove godine dodijeljeno je tako 150.500 eura studentima, od kojih mnogi uistinu ne trebaju tih 100 eura, a onima koji ih trebaju to nije ni izdaleka dovoljno. Posavec kaže kako se ne vodi evidencija na temelju nacionalne pripadnosti, pa nema podataka je li neki romski student dobio 100 eura.

Što čini županija s najviše Roma na njihovu uključivanju u društvo? Posavec ističe neke provedene projekte financirane europskim, nacionalnim i lokalnim sredstvima, na području obrazovanja, kao što je osiguravanje produženog boravka i prijevoza djeci uključenoj u integrirane vrtičke programe. U suradnji s lokalnim sportskim udrugama provode se projekti jačanja socijalnih vještina i organizacije slobodnog vremena. Tu je i prevencija ovisničkog ponašanja, bilo je tu i savjetovalište u zajednici. Od ovih projekata, i

dalje djeluje mobilno savjetovište koje Romima pruža psihološku podršku i pomaže im ostvariti pravo na zdravstvenu zaštitu.

- Svim projektima nastojimo uključiti pripadnike romske zajednice u društvo, jačajući njihovu svijest o važnosti proaktivnog djelovanja, odnosno aktivne participacije Roma u procesu integracije - navodi Posavec.

Očito, od Roma se očekuje da se sami aktivno uključe. Mogu li oni to? Mogu li to djeca koja nemaju uvjeta za učenje? I kojima zajednica ne daje stipendije? Mogu li to odrasli Romi koji su odrastali s poteškoćama, pa su u školi, prema jednom izvještaju od prije 11 godina, nerijetko izazivali nered, imali ispade bijesa, šetali pod nastavom, drugima uzimali bilježnice, sve zajedno zapravo pokazivali da se ne osjećaju dobro u školi i da im možda treba i medicinska pomoć. A kasnije su neki usvojili način života mnogih Roma, pa žive od socijalne pomoći i dječjeg doplatka, piju i puštaju muziku na najjače i pitanje je i kako se troši dječji doplatak.

Božena Dogša, ravnateljica osnovne škole dr. Ivana Novaka u Macincu, u koju idu Romi iz tri i pol kilometra udaljenog Paraga, kaže kako se situacija poboljšava i kako romska djeca uglavnom završe osnovnu školu. Đaci matične škole u Macincu samo su Romi, njih 435 učenika od 1. do 8. razreda te 88 predškolaca također romske nacionalnosti. U sastavu škole djeluje i područna škola u Gornjem Hrašćanu koju polazi trenutno 96 učenika (od toga 2 djece romske nacionalnosti).

Djeca pohađaju školu, ali problem je romsko naselje u kojem približno dvije tisuće ljudi živi na malom prostoru, dosta njih još uvijek nema sređeno egzistencijalno i stambeno pitanje pa često dolazi do nemira unutar same romske zajednice koja rezultira međusobnom svađom i konzumacijom alkohola. Posljedica su nervozna i neispavana djeca na nastavi. Ima sve više rastavljenih roditelja koji ostavljaju svoju djecu bakama i odlaze u novi život. Ima i djece čiji su se roditelji rastali i oboje ostavili djecu, puno je teških priča među međimurskom romskom djecom. Djeca tako uglavnom ipak završe školu, ali ih u srednju školu upisuju učitelji iz osnovne škole, jer Romi nemaju računalo kod kuće ili se jako teško snalaze u radu s njim.

Župan Posavec ističe i kako je osnovan Centar za pružanje usluga u zajednici, koji je preuzeo primarnu ulogu u osiguravanju podrške djeci i njihovim roditeljima u njihovim zajednicama. Taj Centar je 2024. otvorila i financira ga Vlada RH, pomogla je i Međimurska županija, dio je sustava socijalne skrbi i djeca u njega dolaze kad ih pošalje Zavod za socijalnu skrb, kad socijalni radnici procijene da postoji rizik za dijete. Centar djeluje u romskim naseljima Paragu, Piškorovcu i Podturenu, te u Orehovici, gdje je u blizini romsko naselje. Trenutačno u poludnevni boravak dolazi šezdesetero djece, i tu pišu zadaće, uče, dobiju dva obroka i još se i zabavljaju u različitim radionicama. Ravnateljica Andrea Krznar ističe kako je Centar počeo raditi u svibnju 2024. godine, ali već imaju pozitivne reakcije iz škola.

- Učitelji primjećuju promjene, djeca se više ne skrivaju, nego se javljaju, ponosna što imaju zadaću - kaže.

Od trideset dvoje zaposlenih, šest je Romkinja, od kojih njih pet rade kao čistačice, a jedna je obiteljska savjetnica. Osim što čiste, Romkinje pomažu i u radu s djecom, jer bez njih bi ponekad bilo teško znati zašto je izbio sukob među djecom koja se svađaju na svom, bajaškom jeziku. Uz postojećih šest lokacija, uskoro se priprema i sedma, a ukupno bi trebalo biti deset lokacija za djelovanje ovog centra, najavljuje ravnateljica.

Romi tako ipak uspijevaju napredovati, ali tempo bi morao biti brži, tako da većina djece upiše srednju školu.

Godina u kojoj pišem o školovanju Roma počela je tragedijom u međimurskom romskom naselju Kuršanec, kad je troje djece izgorjelo u potkrovlju romske kućice. Nastavilo se napadima romske dječje bande na drugu djecu u zagrebačkom Novom Jelkovcu i Retkovcu, iako se u medijima ovaj put nije spominjalo da je riječ o romskoj djeci. Nakon toga, u Sloveniji je romska banda napala mladića i ubila njegovog oca.

Upečatljivi su to incidenti, iako ih zapravo i nema puno u odnosu na predrasude koje vladaju prema Romima. Zato, prije nego što ocrnite Rome, razmislite možete li nešto učiniti da se distanca prema njima smanji i da se slučajevi poput slovenskog u budućnosti ne dogode i u nas. Možete li, primjerice, pokloniti laptop romskoj djeci, naučiti ih kako se služiti računalom, uvesti stipendije za njih, ako ste u upravi ili zaposliti njihove roditelje, ako ste poslodavac?

Članak je peti u serijalu "Školovanje Roma - između knjige i starog željeza", podržan u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije

najnovije

pon, 24/11/2025 - 09:08

Neka bude borba neprestana

čet, 20/11/2025 - 09:18

Kako smo se na Dan sjećanja prisjetili i davno umrlog Vjesnika

sri, 19/11/2025 - 11:02

Ubijte glasnika

sri, 19/11/2025 - 00:06

Kako gradonačelnik Tomašević obmanjuje javnost o spašavanju grada

pet, 14/11/2025 - 15:02

Ekstremna ljevica: Kriva je!

čet, 13/11/2025 - 09:31

Studentski bunt 2009 – politička subjektivizacija jedne generacije

sri, 12/11/2025 - 19:42

HND najavio prosvjede zbog napada na novinare

uto, 11/11/2025 - 11:52

Groteskna hipokrizija: nisu problem proustaške prijetnje maskiranih crnokošuljaša, nego manjinske manifestacije koje crnokošuljaši žele zabraniti

pon, 10/11/2025 - 15:56

Deklaracija o Domovinskom ratu: Potpisujemo!

pon, 10/11/2025 - 13:28

Ustaški pozdrav ne može se odvojiti od ustaškog pokreta i NDH

Impressum

Forum.tm | Nakladnik: neprofitna udruga Dom kulture Zagreb | Adresa:
Nova cesta 115,

10000 Zagreb | email: domkulturezagreb@gmail.com | Uredništvo: Dom
kulture Zagreb

TKO? Neprofitna udruga Dom kulture **ŠTO?** Forum.tm, prostor za

slobodne ljude i one koji to žele postati **KADA?** Jučer, danas, sutra

GDJE? www.forum.tm **ZAŠTO?** Da bi stvari bile jasnije